

25.2.2014

B7-0188/2014 }
B7-0189/2014 }
B7-0190/2014 }
B7-0191/2014 }
B7-0192/2014 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 110 lõigetele 2 ja 4,

asendades järgmiste fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

ALDE (B7-0188/2014)

ECR (B7-0189/2014)

S&D (B7-0190/2014)

PPE (B7-0191/2014)

Verts/ALE (B7-0192/2014)

Olukord Iraagis
(2014/2565(RSP))

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Elmar Brok, Mairead McGuinness, Cristian Dan Preda, Ria Oomen-Ruijten, Tunne Kelam, Francisco José Millán Mon, György Schöpflin, Bernd Posselt, Krzysztof Lisek, Alf Svensson, Esther de Lange, Roberta Angelilli, Sari Essayah, Alejo Vidal-Quadras, Dubravka Šuica, Elena Băsescu, Davor Ivo Stier, Arnaud Danjean, Tokia Saïfi, Filip Kaczmarek, Salvador Sedó i Alabart

fraktsiooni PPE nimel

Pino Arlacchi, Véronique De Keyser, Ana Gomes, Silvia Costa, Libor Rouček
fraktsiooni S&D nimel

Jelko Kacin, Marietje Schaake, Ramon Tremosa i Balcells, Louis Michel, Izaskun Bilbao Barandica, Hannu Takkula

fraktsiooni ALDE nimel

Tarja Cronberg

fraktsiooni Verts/ALE nimel

Charles Tannock, Struan Stevenson

fraktsiooni ECR nimel

RC\1021117ET.doc

PE529.541v01-00 }
PE529.542v01-00 }
PE529.544v01-00 }
PE529.545v01-00 }
PE529.547v01-00 } RC1

Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Iraagis (2014/2565(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Iraagi kohta, eelkõige 10. oktoobri 2013. aasta resolutsiooni hiljutise vägivalla kohta Iraagis¹,
 - võttes arvesse partnerlus- ja koostöölepingut ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Iraagi Vabariigi vahel ning oma 17. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni ELi ja Iraagi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu kohta²,
 - võttes arvesse komisjoni ELi ühist strateegiadokumenti Iraagi kohta 2011–2013,
 - võttes arvesse välisasjade nõukogu järeldusi Iraagi kohta, eelkõige 10. veebruari 2014. aasta järeldusi,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Catherine Ashton avaldusi Iraagi kohta, eriti 5. veebruari 2014. aasta, 16. jaanuari 2014. aasta, 18. detsembri 2013. aasta ja 5. septembri 2013. aasta avaldust,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja pressiesindaja 28. detsembri 2013. aasta avaldust elanike tapmise kohta Hurriya pagulaslaagris,
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu eesistuja 10. jaanuari 2014. aasta avaldust Iraagi kohta,
 - võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
 - võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, millega Iraak on ühinenud,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et Iraak seisab endiselt silmitsi tõsiste poliitiliste, julgeolekualaste ja sotsiaal-majanduslike probleemidega, ning arvestades, et riigi poliitikamaastik on äärmiselt killustunud ning olukorda halvendab vägivald ja usurühmapõhine poliitika, mis on suureks takistuseks Iraagi elanike õigustatud püüdlustele saavutada rahu ja heaolu ning minna üle tõelisele demokraatialle; arvestades, et Iraagis on puhkenud tõsiseim vägivald alates 2008. aastast;
- B. arvestades, et ÜRO Iraagi abimissiooni (UNAMI) poolt 1. veebruaril 2014. aastal avaldatud arvude kohaselt sai 2014. aasta jaanuaris terrori- ja vägivallaaktides 733 iraaklast surma ning

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0424.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0022.

1229 vigastada; arvestades, et 2014. aasta jaanuari arvud ei hõlma Anbari provintsis jätkuvalt toimuva võitluse ohvreid, kuna seal esineb probleeme tapetud või vigastada saanud inimeste arvu kindlakstegemisel ja väljaselgitamisel;

- C. arvestades, et Süürias kestev kodusõda on olukorda Iraagis teravdanud; arvestades, et see on levimas Iraaki ning võitlejad – eelkõige Iraagi ja Levanti Islamiriigi (ISIL) rühmituse võitlejad – laiendavad oma tegevust Iraagi territooriumile;
- D. arvestades, et 10. jaanuaril 2014. aastal mõistis ÜRO Julgeolekunõukogu hukka ISILi võitlejate rünnakud Iraagi rahva vastu eesmärgiga riiki ja piirkonda destabiliseerida;
- E. arvestades, et peaminister Nuri al-Maliki valitsus ei ole sunniitide vähemuse probleemidega tegelema; arvestades, et õigluse ja vastutuse seaduse kohane poliitika, mille eesmärk on vähendada Baathi partei mõju, on viinud peamiselt sunniitidest ametnike koondamiseni, mis on suurendanud muljet, et valitsus järgib usurühmapõhist poliitikat; arvestades, et valitsuse korraldusel 30. detsembril 2013. aastal aset leidnud Ramadi pikaajalise protestilaagri mahalõhkumine oli peamine põhjus, mis vallandas Anbari provintsis vägivaldse vastasseisu; arvestades, et selle tagajärjel on alates 2013. aasta detsembrist toimunud Fallujah's ja teistes Anbari provintsi linnades valitsusvägede ja ISILi mässuliste vaheline võitlus;
- F. arvestades, et 13. veebruaril 2014. aastal registreeriti üle 63 000 Anbari provintsis toimuvast võitlusest mõjutatud perekonna (kuhu ÜRO arvutuste kohaselt kuulub üle 370 000 inimese) riigisiseste põgenikena; arvestades, et paljud on põgenenud teistesse riigi osadesse, sh Karbala, Bagdadi ja Erbili provintsi, samas kui teised on otsinud turvapaika Andari provintsi äärealadel või neil ei ole võimalik võitluse eest põgeneda; arvestades, et nende olukord on endiselt ebakindel, toidu- ja joogiveevarud on otsakorral, sanitaartingimused on puudulikud ja juurdepääs arstiabile on piiratud;
- G. arvestades, et kõikjal Iraagis jätkuvad endiselt ohvreid nõudvad pommirünnakud – nagu rünnak Iraagi välisministeeriumi vastu 5. veebruaril 2014. aastal –, mis leiavad peamiselt aset šiiitidega asustatud piirkondades, samas kui paljud vanglast põgenenud kinnipeetavad on täiendanud äärmuslike relvarühmituste ridasid;
- H. arvestades, et 25. detsembril 2013. aastal sai Bagdadi kristlikes piirkondades toimunud pommirünnakutes vähemalt 35 inimest surma ja veel kümneid vigastada; arvestades, et alates 2003. aastast on hinnanguliselt vähemalt pooled Iraagi kristlastest riigist lahkunud;
- I. arvestades, et 5. veebruaril 2014. aastal rünnati Iraagi välisministeeriumi Bagdadis ning et 10. veebruaril 2014. aastal rünnati Niineve provintsis Mosuli linnas esindajatekoja esimehe Osama al-Nujaiifi konvoid;
- J. arvestades, et Iraagi föderaalvalitsus ja Kurdistani piirkondlik omavalitsus on jätkuvalt Iraagi maavarade kasutamise küsimuses erimeelsusel, mis avaldub selles, et keskvalitsus valmistab provintsi vastu ette kohtumenetlust, kuna uue torujuhtme abil hakatakse prognooside kohaselt Kurdistanist Türki transportima kaks miljonit barrelit naftat kuus;
- K. arvestades, et suurt osa elanikkonnast mõjutavad endiselt tõsised sotsiaalsed ja majanduslikud probleemid – ulatuslik vaesus, suur töötus, majanduse stagneerumine,

keskkonnatingimuste halvenemine ning elementaarsete avalike teenuste puudumine;

- L. arvestades, et vägivald ja sabotaaž on takistanud aastakümnete jooksul konfliktide ja sanktsioonide tõttu kannatanud majanduse elavdamist; arvestades, et Iraagi toornaftavarud on suuruselt maailmas kolmandal kohal, kuid arvestades, et rünnakud, korrupsioon ja salakaubandus on ekspordi halvanud; arvestades, et Iraagi sotsiaalne struktuur, sh riigi varasem naiste võrdõiguslikkuse tase, on rängalt kannatada saanud;
- M. arvestades, et ajakirjandus- ja meediavabadus on korduvalt ja järjest enam sattunud nii valitsuse kui ka ekstremistlike rühmituste rünnakute alla; arvestades, et ajakirjanikke ja uudistekanaaleid on rünnatud või tsenseeritud ning et Piirideta Reporterid on teada andnud uudiste puudumisest Anbari provintsi olukorra kohta; arvestades, et Freedom House'i 2014. aasta aruandes, mis käsitleb vabadust maailmas, on Iraak liigitatud mittevabaks riigiks;
- N. arvestades, et Iraagi põhiseadusega tagatakse kõikide kodanike võrdsus seaduse ees ning eri rahvuste halduslikud, poliitilised, kultuurilised ja haridusalased õigused;
- O. arvestades, et ELi ja Iraagi partnerlus- ja koostöölepingus ning eriti selle inimõiguste klauslis rõhutatakse, et ELi ja Iraagi vahelises poliitilises arutelus tuleks keskenduda inimõigustele ja demokraatlike institutsioonide tugevdamisele;
- P. arvestades, et 2013. aasta novembris võeti vastu Iraagi valimisseaduse muudatused, mis sillutavad teed 30. aprilliks 2014. aastal kavandatud parlamendivalimiste korraldamisele;
- Q. arvestades, et EL on kinnitanud taas oma pühendumust abistada Iraaki demokraatiale üleminekul, tuletades meelde, et Iraagi ühtsus ja territoriaalne terviklikkus on põhilised elemendid turvalise ja jõuka riigi ülesehitamisel kõigi oma kodanike jaoks ning stabiilsuse loomisel kogu piirkonnas;
- R. arvestades, et 20. jaanuaril 2014. aastal toimus Brüsselis ELi ja Iraagi Vabariigi koostöönõukogu esimene kohtumine; arvestades, et koostöönõukogu, mis kohtub ELi ja Iraagi partnerlus- ja koostöölepingu raames, kinnitas veel kord mõlema osapoole kindlat kavatsust jätkata oma suhete tugevdamist; arvestades, et EL jätkab koostöö edendamist kõigis vastastikku huvi pakkuvates valdkondades, andes sihtotstarbelist toetust ühiselt kokku lepitud valdkondades;
- S. arvestades, et Iraagi ametivõimud jätkavad surmanuhtluse kohaldamist; arvestades, et ELi missioonijuhid Bagdadis allkirjastasid 2013. aasta oktoobris ühiselt avalduse ülemaailmse surmanuhtluse vastu võitlemise päeva kohta, milles väljendati sügavat muret surmanuhtluse kohaldamise pärast Iraagis ja kutsuti Iraagi valitsust üles sellele moratooriumi kehtestama;
- T. arvestades, et käimas on ulatuslik Iraagi relvastamise kampaania, mis hõlmab suuremahulist sõjavarustuse müüki;
- 1. mõistab karmilt hukka hiljutised terroriaktid ja süveneva usurühmade vahelise vägivalda, mis tekitab riigis usupõhise konflikti taaspuhkemise ohu ja paneb muretsema kogu piirkonda haarava ulatuslikuma usurühmade vahelise konflikti vallandumise pärast; juhib tähelepanu

sellele, et kuigi vägivallaakte panevad üksteise vastu toime peamiselt eri usurühmad, on vägivalla põhjused pigem poliitilised kui usulised; avaldab kaastunnet hukkunute ja vigastatute pereliikmetele ja sõpradele;

2. mõistab karmilt hukka ISILi rünnakud Anbari provintsis ning toetab ÜRO Julgeolekunõukogu üleskutset Iraagi rahvale, sh Iraagi hõimudele, kohalikele liidritele ja Iraagi julgeolekujõududele Anbari provintsis, teha koostööd võitluses vägivalla ja terrorismi vastu; rõhutab, et ISILi suhtes kehtib ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega 1267 (1999) ja 2083 (2012) kehtestatud relvaembargo ja varade külmutamine, ning toonitab nimetatud meetmete kiire ja tulemusliku rakendamise olulisust;
3. väljendab sügavat muret sündmuste pärast Anbari provintsis ja konfliktipiirkondadest põgenevate riigisiseste põgenike suure arvu pärast; nõuab humanitaarabi lubamist Fallujah'sse; kutsub Iraagi valitsust üles täitma oma kohustust kaitsta tsiviilelanikkonda Fallujah's ja mujal; ergutab Iraagi valitsust jätkama koostööd UNAMI ja humanitaarabiasutustega, et tagada humanitaarabi kohaletoometamine; tervitab ÜRO püüdeid pakkuda Anbari provintsis toimuva võitluse tõttu kannatanutele abi hoolimata julgeolekuolukorra halvenemisest ja provintsis jätkuvate operatsioonide põhjustatud probleemidest;
4. kutsub Euroopa välisteenistust ja komisjoni üles toetama kõiki Iraagi valitsuse ja UNAMI jõupingutusi Fallujah' ja muude piirkondade tsiviilelanikkonna kaitseks, et üritada tagada konfliktipiirkondadesse lõksu jäänud tsiviilelanike turvaline äratoimetamine ning riigisiseste põgenike ohutu tagasipöördumine niipea, kui tingimused seda võimaldavad;
5. kutsub Iraagi valitsust üles lahendama pikaajalisi probleeme, mis on suurendanud riigis ebastabiilsust, sh täitma sunniitide vähemuse õiguspäraseid ootusi, algatades õigluse ja vastutuse seaduse muutmise üle üleriigilise kaasava arutelu, hoidudes provotseerivatest usurühmapõhistest avaldustest ning võttes meetmeid rahvuslikuks leppimiseks; ei kiida heaks nõudmisi luua praeguse konflikti lahendamiseks Iraagis sunniitide föderaalne piirkond, sest see suurendab usurühmapõhisust ja vägivalda tõenäoliselt veelgi;
6. väljendab muret Süüria konfliktis esineva vägivalla ülekandumise pärast Iraaki; kutsub Iraagi valitsust üles võtma jõulisi meetmeid Iraagi isoleerimiseks Süüria kodusõjast, hoidudes toetamast konfliktiga seotud osapooli ja takistades nii sunniitidest kui ka šiitidest mässuliste liikumist üle Süüria piiri;
7. on sügavalt mures tsiviilelanike, haavatavate rühmade ja usukogukondade vastu toimepandavate vägivallategude jätkuva esinemise pärast; kutsub Iraagi valitsust ja kõiki poliitilisi liidreid üles võtma vajalikke meetmeid, et tagada kõikide Iraagi elanike ning eelkõige ebasoodsamas olukorras olevate rühmade liikmete – nagu naiste, ajakirjanike, noorte, põhiõiguste eest võitlejate, ametiühingutegelaste ja usukogukondade, sh kristlaste – turvalisus ja kaitse; kutsub Iraagi valitsust üles tagama, et julgeolekujõud järgivad õigusriigi põhimõtet ja rahvusvahelisi norme;
8. toetab ELi püüdlusi aidata Iraagil edendada demokraatiat, inimõigusi, head valitsemistava ja õigusriigi põhimõtte järgimist, toetudes muu hulgas missiooni EUJUST LEX-IRAQ (mille mandaat lõppes kahjuks 31. detsembril 2013. aastal) kogemustele ja saavutustele, ning toetab

UNAMI ja ÜRO peasekretäri eriesindaja püüdlusi aidata Iraagi valitsusel tugevdada oma demokraatlikke institutsioone ja protsesse, edendada õigusriigi põhimõtte järgimist, soodustada piirkondlikku arutelu, parandada kõige olulisemate teenuste pakkumist ja tagada inimõiguste kaitse; tunneb heameelt 22. jaanuaril 2014. aastal algatatud suutlikkuse suurendamise programmi üle, mida rahastab EL ja viib ellu ÜRO projektiteenuste büroo ning mille eesmärk on aidata Iraagi kõrgetasemelisel inimõiguste komisjonil täita oma kohustusi Iraagis inimõiguste edendamisel ja kaitsmisel;

9. tervitab Iraagi valimisseaduse muudatuste vastuvõtmist 4. novembril 2013. aastal, mis on sillutanud teed 30. aprilliks 2014 kavandatud üldvalimistele; rõhutab nimetatud valimiste suurt tähtsust Iraagi demokraatiale ülemineku jätkuva protsessi seisukohast ja kutsub kõiki osalejaid üles tagama, et need oleksid kaasavad, läbipaistvad, usaldusväärsed ja toimuksid ettenähtud ajal; kutsub Euroopa välisteenistust üles abistama Iraagi valitsust praktiliste ettevalmistuste tegemisel nii ulatuslikult kui võimalik;
10. on sügavalt mures hukkamiste suure arvu pärast Iraagis; kutsub Iraagi ametivõime üles kehtestama kõigi surmanuhtluse otsuste elluviimisele moratoorium; on seisukohal, et kõige olulisemaks prioriteediks on reformida kohtusüsteemi, et taastada Iraagi kodanikes julgeolekutunne, kusjuures kohtusüsteemi reformiga paralleelselt tuleks vaadata läbi terrorismivastane seadus, mis pakub kahtlusalustele ja kinnipeetavatele tunduvalt väiksemat kaitset kui kriminaalmenetluse seadustik, ning nõuab ühtlasi lõpu tegemist karistamatusele, eelkõige riigi julgeolekujõududes;
11. kutsub kõiki riiklikke ja valitsusväliseid osalejaid üles austama ajakirjandus- ja meediavabadust ning kaitsma ajakirjanikke ja uudistekanalaid vägivalla eest; tunnistab, et vaba ajakirjandus ja meedia on toimiva demokraatia olulised osad, mis annavad juurdepääsu teabele ja loovad kodanikele platvormi;
12. nõuab, et EL töötaks välja ühise seisukoha, mis toetaks vaesestatud uraani sisaldava laskemoona kasutamise keelustamist, ning pakuks abi ohvrite, sh keemiarelvaohvrite ravimiseks ning võimalikeks püüdlusteks puhastada asjaomased piirkonnad saastest;
13. on seisukohal, et hiljutised kõnelused E3+3 riikide ja Iraani vahel annavad ka Iraagile võimaluse stabiliseerumiseks, eeldusel et kõik naabruses asuvad jõud lõpetavad Iraagi siseasjadesse sekkumise;
14. mõistab karmilt hukka 26. detsembril 2013. aastal toimunud Hurriya laagri vastu suunatud raketirünnaku, mille tagajärjel sai eri andmetel surma mitu laagri elanikku ja oli ka vigastatud; rõhutab, et selle julma teo asjaolusid tuleb selgitada; kutsub Iraagi ametivõime üle tugevdama julgeolekumeetmeid laagri ümber, et kaitsta selle elanikke edasise vägivalla eest; nõuab tungivalt, et Iraagi valitsus teeks rünnaku toimepanijad kindlaks ja võtaks nad vastutusele; märgib, et EL kutsub kõiki osapooli üles hõlbustama ÜRO pagulaste ülemvoliniku tööd kõigi Hurriya laagri elanike ümberasutamisel alalisse ja turvalisse asukohta väljaspool Iraaki niipea kui võimalik;
13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, ELi

RC\1021117ET.doc

PE529.541v01-00 }
PE529.542v01-00 }
PE529.544v01-00 }
PE529.545v01-00 }
PE529.547v01-00 } RC1

inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Iraagi valitsusele ja esindajatekogule, Kurdistani piirkondlikule omavalitsusele, ÜRO peasekretärile ja ÜRO inimõiguste nõukogule.

RC\1021117ET.doc

PE529.541v01-00 }
PE529.542v01-00 }
PE529.544v01-00 }
PE529.545v01-00 }
PE529.547v01-00 } RC1

ET